

VALSTYBINĖ KAINŲ IR
ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

>ELEKTRA

>DUJOS

>ŠILUMA

>VANDUO

>TRANSPORTAS

KONKURENCIJA ŠILUMOS GAMYBOS SEKTORIUJE

Danas Janulionis
VKEKK

Aktualijos

- Teisiniai pagrindai konkurencijai šilumos gamyboje nustatyti Šilumos ūkio įstatymo 10 str. (galioja nuo 2003 m.);
- Pastaisiais metais suaktyvėjo Nepriklausomų šilumos gamintojų veikla;
- Priežastys:
 - Pasikeitusios veiklos ekonominės sąlygos (biokuro ir gamtinių dujų kainos skiriasi daugiau kaip 2 kartus)
 - Depolitizuota veiklos aplinka (savivaldybių vaidmuo šioje srityje apsiriboja specialiųjų planų tvirtinimu)

Teisinė bazė

- Šilumos ūkio įstatymas
- Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašas
- Nepriklausomų šilumos gamintojų pripažinimo nereguliuojamaisiais tvarkos aprašas
- Šilumos kainų nustatymo metodika

Įstatyminės veiklos sąlygos

- Šilumos tiekėjai privalo supirkti visą NŠG pagamintą šilumą, atitinkančią kokybės, tiekimo patikimumo ir aplinkosaugos reikalavimus;
- Iš NŠG perkama šiluma negali būti brangesnė negu šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos
- NŠG šilumos gamybos kainos yra reguliuojamos. Komisija gali priimti sprendimą ir pripažinti NŠG nereguliuojamu, jei atlikus tyrimą, nustatoma, kad jis negali daryti reikšmingos įtakos galutinei sistemos kainai ar ūkinei veiklai toje sistemoje
- NŠG ar šilumos tiekėjo skundus ikiteismine tvarka nagrinėja Komisija

Tikslai

- Sudaryti prielaidas užtikrinti veiksmingą konkurenciją šilumos gamyboje;
- Skatinti atliekinių ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių šilumai gaminti naudojimą;
- Įgyvendinti šilumos vartotojų teisę gauti šilumą mažiausiomis sąnaudomis;
- Sudaryti nediskriminuojančias sąlygas naujų gamybos pajėgumų prieigai prie tinklų (sistemų)

Ekonominės veiklos sąlygos (1)

- Privalomas NŠG pagamintos šilumos supirkimas;
- Šilumos supirkimui iš NŠG teikiamas prioritetas mažiausiai kainai, o esant vienodai kainai nustatyta prioritetų eilė:
 - Šiluma, pagaminta kogeneraciniame cikle iš atsinaujinančių energijos išteklių arba deginant atliekas
 - Šiluma, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių arba atliekų
 - Atliekinė šiluma iš pramonės įmonių
 - Šiluma pagaminta didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginiuose
 - Šiluma, pagaminta iškastinį kurą naudojančiose katilinėse
 - NŠG turi teisę pateikti naują pasiūlymą prieš prekybos mėnesį, jei pateikiamos vienodos vienodo prioriteto šilumos kainos
 - Esant vienodomis sąlygomis prioritetas teikiamas NŠG, užtikrinančiam ilgesnį šilumos gamybos laikotarpį

Ekonominės veiklos sąlygos (2)

- NŠG šilumos kainos yra reguliuojamos arba nustatomos laisvai NŠG iniciatyva, kai Komisija priima sprendimą pripažinti NŠG nereguliuojamu, tačiau ne didenės nei šilumos tiekėjo palyginamosios sąnaudos;
- Palyginamosios šilumos tiekėjo sąnaudos :
 - Kai šilumos tiekėjo disponuojamų šilumos gamybos galių pakanka vartotojų poreikiui tenkinti, jos prilyginamos atitinkamo mėnesio kintamai gamybos kainos dedamajai
 - Kai šilumos tiekėjo disponuojamų šilumos gamybos galių nepakanka vartotojų poreikiui tenkinti, jos nustatomos kaip alternatyvau šilumos gamybos šaltinio (skiro visam sistemos poreikiui tenkinti) kintamosios ir pastoviosios dedamųjų sumai
 - Palyginamosios sąnaudos skaičiuojamos pagal faktinę atitinkamo mėnesio kuro struktūrą

Ekonominės veiklos sąlygos (3)

- NŠG rezervinę šilumos gamybos galią gauna nemokamai iš šilumos tiekėjo, jei šilumos tiekėjo įrenginių galia sistemoje pakankama NŠG rezervuoti;
- Jei galios nepakanka, NŠG turi užtikrinti reikiamą šilumos galios rezervą;
- NŠG turi patiekti deklaruotą ir kokybės reikalavimus atitinkantį šiluminės energijos kiekį į perdavimo tinklą. Nepatiekus šio energijos kiekio, NŠG privalo padengti balansavimo energijos išlaidas, kurios apskaičiuojamos Komisijos nustatyta tvarka;

Probleminiai klausimai

- Trūksta aiškių šilumos tiekimo veiklų atskyrimo taisyklių (gamyba, rezervai, balansavimo paslaugos, perdavimas ir pan.);
- Nepakankamai reglamentuotos technologinės nuostatos ir prekybos energija tvarka :
 - prijungimo prie tinklų techniniai reikalavimai;
 - dispečiarinis valdymo klausimai;
 - šilumos kiekio apskaitos ir kokybės klausimai;
 - avarijų ir sutrikimų likvidavimo klausimai;
 - pagrindinių įrenginių operatyvainio perjungimo klausimai ir pan.

Šilumos kainų skaičiavimo metodikos pakeitimo projektas

- Vieningam veiklų ir paslaugų atskyrimui nustatomas :
 - Apskaitos bei sąnaudų atskyrimo taisyklės
 - Sąnaudų paskirstymo taisyklės
 - Su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susiję reikalavimai

Siūlomi ŠŪĮ pakeitimai

- Šilumos ūkio įstatymo 3 ir 10 str. pakeitimo įstatymo projektas:
 - Komisija tvirtina **Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadą**;
 - Komisija tvirtina **standartines šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygas**, privalomas šilumos tiekėjams ir NŠG, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos energijos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų

Ačiū už dėmesį